

Katerina Janouch

BEDROGEN

Literaire thriller

Uit het Zweeds vertaald door
Renée Lelieveld

Uitgeverij de Rode Kamer, Haarlem

In eerste instantie werd ze zich bewust van de geur, zoetig en zacht. Na uren van pijnlijke weeën had die een troostend en rustgevend effect. Ze snoof hem op, probeerde hem op te slaan zodat ze zich hem altijd kon herinneren. Al voordat iemand het haar had gezegd begreep ze dat deze geur een van de meest exclusieve, maar tegelijkertijd een van de meest vluchtige geuren ter wereld was. Hij was niet te bewaren of opnieuw te creëren.

Daarna: lichamelijk contact, een sensatie voor haar huid. Haar handen voelden het gladde, natte wezentje, haar vingertoppen gleden zachtjes over plakkerig vocht. Misschien zou de warmte verdwijnen als ze hem losliet, misschien zou het moment niet meer bestaan? Ze raakte hem een beetje ongeduldig, bijna hebbertig aan. Ze durfde het er niet op te wagen.

En dan tenslotte het eerste geluid, zacht en nieuw. Het werd luider, eerst roggelig en zacht, toen steeds harder, veeleisender.

Ze pakte het pasgeboren kindje op en drukte het aan haar borst. Ze boorde haar neus in het kuiltje tussen zijn schouderbladen en nek. Hij was van haar, pasgeboren, helemaal nieuw op de wereld. Hij kwam uit haar lichaam en kon daarom van niemand anders zijn. Voor hem zou ze oorlog kunnen voeren, sterven, liegen en vechten. Tot nu toe leken haar eigen leven en gezondheid het belangrijkste. Van nu af aan was het perspectief voor altijd veranderd, vanaf nu zou ze altijd op de tweede plaats komen, geheel vrijwillig. Waarom niet? Het was toch vanzelfsprekend dat ze niet meer op de eerste plaats kwam, dat dit kind de spil van haar bestaan was en dat het haar naar een ander pad leidde dan ze tot nu toe had gekozen?

Zijn hartje sloeg, zijn borstkas ging omhoog onder haar handen. Alle vrouwen die deze weg al eerder hadden bewandeld, alle verhalen die ze had gelezen en gehoord over moederliefde en over de wens te beschermen, hadden eigenlijk nooit betekenis gehad, ze had ze nooit echt begrepen. Tot nu.

Plotseling werd ze bang. Even voelde ze zich niet sterk genoeg. Schuldig. Zou ze goed voor dit kind kunnen zorgen?

Ze ademde zijn geur weer in, zo sterk en zo bijzonder. Ze rook foetusvet en bloed en de binnenkant van de baarmoeder, het vlies en de moederkoek en nog iets, iets wat ze niet kon thuisbrengen, iets duizelingwekkends, iets kwetsbaars. En terwijl het buiten ochtend werd, zei ze, zoals iedere pas geworden moeder, in de verloskamer een gebed op. *Goede God, als u bestaat, laat dit kind dan niets overkomen. Bescherm het. Behoed het. Laat het lang en gelukkig leven.*

Het telefoongesprek tussen Cecilia en haar zus Maria was onschuldig begonnen. Nadat ze het over het weer hadden gehad en een poosje over collega's hadden geroddeld, kwam het. De bekendmaking. Mia was zachter gaan praten en had bijna gefluisterd:

- Henke heeft hoofdfluis. Ik denk dat jij jouw kinderen ook even moet nakijken

...

Ach ja, het leven met kinderen was vol verrassingen. Maar misschien had ze toch even moeten wachten voor ze het de rest van het gezin vertelde. Het was altijd chaotisch als iedereen tegelijk thuiskwam, ze had ze eerst hun gang moeten laten gaan. Nieuws over beestjes in je haar wordt niet echt goed opgevat tussen omgevallen rugzakken, modderige schoenen en natte wanten en mutsen.

- Dat is volkomen waanzin! Gatver wat goor!

Haar man John rende rechtstreeks naar de badkamer zonder zelfs maar zijn schoenen uit te trekken.

- Die achterlijke zus van jou, foeterde hij geïrriteerd terwijl hij zijn hoofdhuid van dichtbij bestudeerde. Die heeft haar kinderen niet in de hand.

- Nou zeg, het is haar fout niet, bracht Cecilia ertegenin.

- Mamma, ik wil geen luisten, begon Sofia te piepen.

- Luisten, hebben we luisten?

Greta, de jongste, begon zich er nu ook mee te bemoeien. John tilde het meisje op en schudde zijn hoofd.

- Greta, niet zo hard gillen joh! De burens hoeven het niet te horen!

Cecilia kon een glimlach niet onderdrukken. Hoe paranoïde kon je zijn?

- Ja, lach maar! Alsof het zo leuk is! Ik vind het helemaal niet leuk en ik vraag me af wat voor soort ouders hun kinderen laten omgaan met kinderen die onder de luizen zitten, dat is toch onverantwoord, hoor je, ONVERANTWOORD, riep hij.

- Maar Mia heeft toch gebeld ... Ze neemt haar verantwoordelijkheid. Nu kunnen we de kinderen tenminste nakijken. Dat is alleen maar goed.

- Marcus heeft luizen. Ik niet, grijnsde William, die als eerste op luis gecontroleerd zou worden.

- Joh, doe niet zo stoer, antwoordde John. Luizen maken heus geen onderscheid tussen de een en de ander.

- O, jawel, schreeuwde William. Hij kamt zijn haar nooit! Hij heeft allemaal klitten! En jullie knippen zijn haar ook niet, hij mag het gewoon zo lang laten!

- Heb je de laatste tijd last van jeuk? vroeg Cecilia haar oudste zoon.

- Eh ...

William haalde zijn schouders op.

- Ja?

- Nee. Of ... ja... misschien een beetje.

- Laat eens zien. Even bukken.

William boog zijn hoofd boven de wastafel. Zijn dikke asblonde haar was niet superschoon, de twaalfjarige begon een beetje last van pubervet te krijgen. Cecilia pakte een kam en kamde zijn haar naar de zijkant. Ze ging er zorgvuldig doorheen, pluk voor pluk. In het begin kon ze geen bewijs vinden, maar toen vielen er een paar kleine, donkere exemplaren in de wasbak.

- Nee, zeg dat het niet waar is! Lieve Heer, zeg dat ik geen luis heb! Ik zal van nu af aan rete-lief zijn als ik maar geen luis heb, ik zweer het ...

Haar anders zo zelfverzekerde knul. Haar stoere, grote, soms niet gemakkelijk te hanteren zoon. Nu klonk hij opeens zo klein.

De beestjes in de wasbak bewogen toch echt. Ze kropen.

- Helaas, lieverd. Je had misschien toch eerder al lief moeten zijn.

William kreeg tranen in zijn ogen.

- Godver, dit vind ik echt heel erg! Nu wil ik dood, mamma!

Plotseling zag hij er zo aandoenlijk uit met zijn ontblote bovenlijf, zijn haar recht overeind en zijn samengeknepen keel. Cecilia voelde de vertedering opkomen. Ze wilde hem een knuffel geven. Hem dicht tegen zich aandrukken. Met hem praten. Hem vragen hoe

hij zich voelde. William stond zelden open voor die vorm van contact. Maar als ze het nou toch eens probeerde?

- Schatje. Ik begrijp dat het vervelend is. Maar joh, het komt wel goed. Je hoeft er niet verdrietig om te zijn.

Haar zoon keek haar recht in haar ogen aan.

- Ik ben niet verdrietig. Ik ben alleen maar fucking kwaad.

- Wil je een knuffel?

- Nee. Dan krijg jij ze ook. Haal ze nou maar weg! Ik wil me het liefst kaal scheren en al mijn haar verbranden.

Er werden ook beestjes in het haar van Sofia en Greta gevonden. Marcus en John leken daarentegen de dans te zijn ontsprongen. Zijzelf ook. John mocht op pad naar de apotheek om een middel tegen luis te halen.

- Denk trouwens maar niet dat je vanavond op de bank mag zitten, zei John tegen William voordat hij wegging. Jij mag op de grond zitten.

- Hoezo? Er wordt toch wat aan gedaan, protesteerde de jongen.

- Ja, maar toch! Er kan altijd nog een luis overleven.

Dat een volwassen man zo uit zijn doen kon zijn door zoiets kleins! Maar was dat niet typerend voor veel grote sterke mannen, dat ze helemaal konden instorten bij kleinigheidjes? Sommigen lustten geen broccoli, anderen vonden het putje van de douche smerig en dan waren er nog mannen die niet tegen luizen konden. Cecilia's man was in een handomdraai in een hysterisch kind veranderd. Gelukkig was zij op die momenten rustig en volwassen. Als John zich irrationeel begon te gedragen, werd zij sterk. Geduldig. Dan kon ze begrip voor hem opbrengen en glimlachen. Ze kon zijn gedrag door de vingers zien en volwassen zijn in zijn plaats.

Cecilia vulde de droger en zette hem aan. Ze stopte de lakens in de wasmachine, zette hem op een milieuvriendelijke 40 graden. John had gezegd dat alle was op 40 graden gewassen moest worden, liever nog kouder, maar dat deed ze niet. Het milieuvriendelijke wasmiddel *BioDynamic* rook nergens naar en ze had liever het oude vertrouwde *Via* gebruikt waarbij je ook echt het gevoel kreeg dat de was schoon was. Maar John vond dure parfum in een wasmiddel niet nodig. En wasverzachter had hij ook afgeschaft. Ze verlangde naar die ene die de kleren zo zacht als zijde maakte. Maar ze kon het niet opbrengen in te gaan tegen Johns grote plannen om met kleine acties de planeet te redden. Gelukkig had ze de droger nog kunnen redden. Die had hij ook willen wegdoen vanwege het hoge energieverbruik... Het afval werd gesorteerd en naar verschillende milieudepots gebracht, flessenwater was verboden en het liefst stond er niet te veel vlees op het menu. John deed ook altijd overal alle lampen uit en was van plan een milieuvriendelijke auto aan te schaffen. Maar daar ergens liep de grens, want hij had zijn Chrysler nodig om plaats te kunnen bieden aan alle spullen waarmee hij altijd mee reed. En zijn gezin moest er natuurlijk ook in passen. "Maar eigenlijk zouden we allemaal moeten fietsen", zei John soms. Dan veranderde ze meestal van gespreksonderwerp.

- We zijn zo gestrest dat we niet eens merken dat onze kinderen onder de luis zitten. We houden ze verdomme niet genoeg in de gaten. Misschien zou ik moeten stoppen met werken en wijnboer in de Provence moeten worden of zoiets. Wat vind jij? vroeg John toen ze 's avonds in bed lagen.

- Wijnboer in de Provence? Tja, daar zou ik ook als verloskundige kunnen werken, antwoordde Cecilia terwijl ze de deken optrok tot aan haar kin. Maar ik spreek geen Frans. En de kinderen ook niet.

- De kinderen leren het wel. Stel je eens voor, dat we gewoon opeens weggaan. We verkopen het huis en gaan ervandoor. We beginnen opnieuw...

John droomde altijd over weggaan. Dat was Johns oplossing. Ervandoor gaan. Niet blijven vechten. Hij wilde de wereld in, weg. Het voelde alsof zij hem tegen zijn wil hier hield.

Het werd stil in de slaapkamer. Er hing nog steeds de onaangename geur van het anti-luismiddel in huis. John schoof naar haar toe.

- Hé...

Hij legde zijn hand op haar buik.

- Misschien waren die luizen wel precies wat we nodig hadden, fluisterde hij in haar oor.

Waren het geen dromen over het buitenland, dan was het wel seks. Ze zuchtte. De sleur van alle dag was moeilijk te bestrijden, al het gezanik en de irritaties, je raakte elkaar gemakkelijk kwijt tussen gillende kinderen en verplichtingen. Ze was moe na het schoonmaken van de kinderkamers en de matrassen en het wassen en poetsen. Ze kon er nu even niet tegen hem ook nog over zich heen te hebben. Was dat zo moeilijk te begrijpen?

Tegelijkertijd had hij ook gelijk. Misschien moesten ze gaan vrijen. Misschien moest ze zich er maar aan overgeven? Zoals vroeger, lang geleden. Maar in plaats van iets te zeggen bleef ze liggen, onbeweeglijk, voor zich uit starend in het donker.

- Ja..., fluisterde ze uiteindelijk.

Zijn hand lag nog steeds zwaar op haar buik.

Maar hij gaf geen antwoord.

Hij was in slaap gevallen.

3

De kleine villa van lichtgeel hout was al bijna dertien jaar Cecilia en Johns huis, bijna net zo lang als ze elkaar kenden. Samen met andere huizen, ook in de stijl van de jaren twintig en dertig, stond het aan *Lindängstorget*, met een parkeerplaats voor de deur en een mooie laan van berken en linden in het midden. *Lindängstorget* was een slaperig pleintje in de schaduw van statiger delen van de stad, zoals de wijken Talludden, Sommarviken en Aspdal, die in de buurt lagen. De rijzige villa's in functionalistische stijl in Sommarviken, de rijtjeshuizen in Talludden die een miljoen kroon kostten, en de omgebouwde volkstuinthuisjes in Aspdal die op de huizenmarkt nog gewilder waren dan warme broodjes, deden *Lindängstorget* verschrompelen en bijna verdwijnen. Er gingen meer mensen weg dan erbij kwamen. Er was een koffiehuisje met een handgeschilderd bord, een kapper en een halte waar de trein niet altijd stopte. De supermarkt was een aantal jaar geleden gesloten, waardoor iedereen nu ook voor kleine dingetjes naar de grote *Coop* in het centrum van Steningby moest.

Het geluid van kinderstemmetjes van de *Lindängsskolan*, een basisschool die direct naast het plein lag, zorgden doordeweeks voor wat leven in de brouwerij. Soms waren de wandelstroken nog een populaire plek voor gepensioneerden met een stok. Maar meestal was het stil en verlaten tussen de kleine huizen. Ouders, bijna allemaal carrièregerichte dertigers, brachten hun kinderen naar de voorschoolse opvang in de buurt en haastten zich daarna naar de stad om aldaar de kantoren te bevolken. Bij hun thuiskomst, zelden voor vijf uur, werd het er pas een beetje levendig. De bewoners maakten even een praatje met elkaar en roddelden over welke crèches er nog melk met suiker als tussendoortje gaven en dat de *Lindängsskolan* gerenoveerd zou worden en misschien hoe belachelijk duur het was geworden om de erfpacht af te kopen.

Het liep nu zo'n beetje tegen het einde van de winter en de kale zwarte takken van de bomen waaiden zachtjes heen en weer. Snel zouden de allereerste groene blaadjes gaan groeien. Dan zou het plein er weer prachtig uitzien en zouden de kinderen weer naar buiten gaan om tussen de huizen door te rennen en naar elkaar te roepen en te lachen zoals ze altijd deden als de winter voorbij was.

Lindängstorget was rustig en daarom was het een van de beste plekken om te wonen, vond Cecilia. De rust beviel haar. Soms had ze het gevoel dat ze een aantal decennia terug in de tijd was geplaatst. Hoe had *Lindängstorget* er vroeger uitgezien? Soms dacht ze een vrouw in klederdracht te zien die vanaf de hoek van de straat stond te gluren. Een vrouw met haar haar opgestoken in een rol en stevige bruine schoenen met een ronde neus. De vooroorlogse tijd, de oorlogstijd en de tijd na de oorlog. Aan de deuren van *Lindängstorget* was hier en daar te zien wat er in vervlogen tijden was gebeurd.

Iedere keer als Cecilia in de buurt van haar huis kwam voelde ze rust en geluk. Dit was haar basis. Van haar en John. Bijna heel haar volwassen leven hadden ze een gezin gevormd. Ze kon zich nauwelijks iets anders herinneren. Zij, hij en de kinderen. De bruine houten buitendeur klemde en ging met het bekende kraakje open. De sleutel ging een beetje stroef, maar met het juiste trucje kreeg ze het slot open en liep ze vervolgens het halletje in.

Het was stil om haar heen. De kinderen zaten op school en in de crèche. John werkte aan een opdracht. Als freelance fotograaf kon hij zijn tijd zelf indelen en met haar nachtdiensten kwam dat goed uit. De nachtdienst gaf haar tijd voor haar gezin, twee nachten per week vormden een halve baan en maakten het mogelijk om veel bij de kinderen te zijn nu ze klein waren. De nachtdienst had ook wel een zekere charme, de lange uren in het grauwe licht, het niemandsland tussen schemering en ochtend, de uren waarin de meeste kinderen ter wereld kwamen. Hoewel de nachtdienst ervoor zorgde dat ze veel tijd aan haar gezin kon besteden, kon ze soms toch ineens last krijgen van een slecht geweten omdat haar eigen kinderen thuis lagen te slapen terwijl zijzelf aan het werk was.

Ze kon soms ook aan haar eigen bevallingen terugdenken met gevoelens van nostalgie en verlangen. Maar ze zou waarschijnlijk geen kinderen meer krijgen, het was al druk genoeg met de vier die ze had. Zo had ze het gewild, veel kinderen, drukte met alle geluiden ... Het leven! En John had er niets op tegen gehad. Hij wilde dat ook en was blij geweest met iedere zwangerschap, net als zij, hoewel de laatste hem misschien niet even enthousiast had gemaakt als de eerste en hij ook niet even betrokken was geweest bij alles wat met de baby te maken had. Soms voelde ze zich een beetje teleurgesteld. Zag hij niet hoe fantastisch ieder nieuw kind was, waardeerde hij hun jongste dochter niet? Maar die gedachten hield ze goed verborgen, die deelde ze niet, ze droeg ze bij zich als kleine donkere vlekken die soms aan de oppervlakte kwamen. Het had geen zin om te blijven doorzeuren over iets waar praten niets aan kon veranderen. Gevoelens waren nu eenmaal zoals ze zijn. En misschien kon je ook niet eisen dat een partner altijd op dezelfde golflengte zat.

Zo eenvoudig had het gevoeld, zwanger zijn, dromen over de toekomst. Zo moeilijk kon het zijn, als het kind er was, als alle praktische dingen de overhand kregen en je niet eens de tijd had om een paar woorden met elkaar te wisselen ... Tussen het verschonen van luiers en het koken van pap was het makkelijk elkaar uit het oog te verliezen, de liefde aan het begin, de dromen en de verwachtingen te vergeten. Niemand kon vertellen hoe het leven met kinderen eruitzag, ook later, als de behoeftes allemaal wat minder acuut werden. Het was alsof je in een oorlog zat, wonderlijk, maar tegelijkertijd eng, weemoedig en verrassend op vele manieren. Niemand had verteld hoe alles zou veranderen als er jaren overheen waren gegaan en er nieuwe familiepatronen waren ontstaan. Wat zo eenvoudig had geleken, zo vanzelfsprekend – je kinderen alleen maar liefhebben, een vrouw zijn die 'good

enough' was en er zijn voor je gezin – was niet altijd voldoende. Ze was volkomen onvoorbereid geweest op de steeds nieuwe uitdagingen die het leven haar stelde.

4

De vrouw gooide haar hoofd naar achteren en haar ogen werden groot van angst. Haar haar zat vastgeplakt op haar voorhoofd. Ze deed denken aan een opgejaagd dier, ze ademde hortend en stotend, hysterisch. De man naast haar had zijn lichtblauwe overhemd opengeknoopt en leek even bang als zij.

- Nee! Nee! Nee ... Ik wil niet, kreunde ze zachtjes.

- Probeer je te ontspannen, zei de verloskundige naast haar. Je moet proberen het rustig aan te doen. Als je gespannen bent, wordt het alleen maar erger.

De vrouw liet een gekweld geluid horen.

- Het doet zo'n pijn ... er komt...

De verloskundige schudde wantrouwend haar hoofd.

- Wil je het toch niet met lachgas proberen? Verleden keer ademde je verkeerd, dan verzacht het de pijn niet...

- Alsjeblieft Lenita, neem lachgas, smeekte de man die zelf wel een dosis leek te kunnen gebruiken.

De verloskundige hield een plastic mondstuk voor.

- Als er een wee komt, adem je hierin, de hele tijd. Je moet zowel in- als uitademen in het mondstuk, anders heeft het geen nut.

Het lachgas leek te helpen. De paniek bleef even weg.

- Maar neem niet te veel, waarschuwde de verloskundige.

Haar dienst zat er bijna op.

Het was tijd dat de nachtdienst het overnam.

De man zag eruit als vele andere mannen die op het punt stonden vader te worden, constateerde Cecilia Lund toen ze de verloskamer binnenliep waar Carmen, haar collega, probeerde het lachgas zijn werk te laten doen. Hij zweette een beetje, de kraag van zijn overhemd zat scheef, zijn spijkerbroek was gekreukeld en hij leek slaapdronken. Zijn blik was onrustig. Het was moeilijk je aandacht te richten op weer een nieuw iemand. Waren er de afgelopen veertig uur niet ontzettend veel vrouwen langsgekomen die allemaal op elkaar leken in hun lichtblauwe ziekenhuisjasje en witte broek, hun gympen en een paardenstaart?

Ze stak haar hand uit.

- Cecilia, verloskundige.

- Lars. Vader in spe.

Hij lachte, een onzekere lach.

Humor. Dat hadden ze niet allemaal.

Een paar cruciale uren zou zij de belangrijkste persoon zijn in het leven van Lars en Lenita. Hoewel ze haar de volgende dag misschien alweer zouden zijn vergeten. Carmen, Cecilia, Gun, Louise... En dan Anki, Lizette, Gunilla en Karin... Wie er wanneer was, was veelal toeval.

Cecilia Lund hield van haar werk. Wat was het een privilege om het leven van zo dichtbij te mogen meemaken, om de barende vrouwen, hun mannen en later ook de pasgeboren kinderen te ontmoeten. Al die schreeuwende wezentjes die net op de wereld waren gekomen en van wie juist zij de eer had ze als eerste te mogen optillen en kleverig van het foetusvet op de buik van de moeder te mogen leggen. Zij mocht getuige zijn van de blije kreten, de tranen van

geluk, de knuffels, de eerste telefoontjes naar opa's en oma's, het wassen van het kindje, het verzorgen van de vrouw, het wegen, de wijze waarop de vader de navelstreng doorknipte en de eerste voorzichtige borstvoeding... Maar ook van de andere kant natuurlijk, als er iets fout ging, de moeilijke bevallingen, het letsel, de kinderen die niet ademden als ze geboren werden, of er niet uitzagen zoals ze eruit zouden moeten zien. Verwachtingen die omgevormd werden tot zwart verdriet, levensgeluk dat geconfronteerd werd met de dood.

Sommige geboortes die niet goed waren verlopen kon ze zich goed herinneren. Zoals het te vroeg geboren meisje dat grote chromosomale problemen bleek te hebben en dat maar twintig minuten leefde. De jonge alleenstaande vluchteling van wie de zoon vierentwintig uur eerder in haar buik was overleden. Ze baarde het jongetje en bleef toen lang met het dode kind in haar armen zitten. "Hij was de enige die ik nog had", had ze aan Cecilia verteld. "Al mijn andere familieleden zijn dood". En dan de vrouw wier man zowel haar als haar oudere kinderen mishandelde; die bang was om te baren, bang om naar huis te gaan, bang om te leven. Iedereen had een lot. Ze had inmiddels honderden kinderen ter wereld helpen komen. Ze droeg ze allemaal bij zich, altijd, maar een paar hadden een bijzonder plekje in haar hart.

Het was half tien geweest maar leven en dood trokken zich niets van werktijden aan. De verloskundigen moesten elkaar aflossen, zelfs als ze soms in een kritieke fase van de bevalling waren. Je kon het nooit weten. Wat zo voorbij leek te zijn, kon lang duren en wat eruitzag alsof het de hele nacht zou gaan duren kon na een kwartier al over zijn. Zelfs de meest ervaren verloskundige kon niet altijd voorzien hoe een bevalling zou verlopen. De nachtdienst begon om 21.30 uur, maar de verloskundige van de dagdienst kon soms langer doorwerken en zo aan overuren komen. Dat zag de hoofdverloskundige, die ook verantwoordelijk was voor het geld, niet graag gebeuren. "Bezuinigen" was altijd weer het woord van de dag op iedere afdeling van het ziekenhuis, ook op verloskunde.

- Hé, je hebt volledige ontsluiting!

De dienst van Carmen Garcias was eigenlijk al voorbij, maar deze keer bleef ze. Samen met Lenita, die haar eerste kindje kreeg, had ze sinds het begin van de middag gevochten en ze was niet van plan het einde te missen.

- Als je er klaar voor bent, kun je gaan persen...

Cecilia hielp de barende vrouw op haar zij te gaan liggen. Lenita deed een been omhoog en liet een kort en zacht gekreun horen.

- Je doet het hartstikke goed! Goed zo, mamma, je kunt het. De baby komt er zo aan, zei Carmen ter aanmoediging. Als je het gevoel hebt dat je wilt persen, druk dan hard. Heel goed. Heel goed ... Het hoofdje is onderweg. Als de volgende wee komt, moet je hard persen. De vader in spe haalde een digitale camera tevoorschijn.

- Oh, oh, ik kan het niet, hilde Lenita. Ik durf niet ...

- Natuurlijk wel, zei Cecilia. Doe gewoon rustig aan, laat je lichaam het werk doen. Als je wilt kun je persen. Je kindje komt eraan.

Ziekenverzorgster Erika had de kar met kraamspullen gepakt. Ze was met zachte handdoekjes in de weer. Lenita spande haar hele lichaam.

Het geluid dat ze produceerde deed denken aan een zwaar gegrom. Een enorme krachtsinspanning. Cecilia voelde dat ze zelf ook haar kaken op elkaar klemde en haar onderlichaam aanspande. De herinnering aan haar eigen weeën ging door haar heen en kreeg gehoor in het onderste deel van haar lichaam. Ze kon de kracht in Lenita's lichaam letterlijk voelen.

- Heel goed, heel goed, ga zo door! Hier is het hoofdje! Dag kleintje... Wacht nu op de volgende wee, dan komt hij er helemaal uit.

Seconden tikten langzaam weg.

Toen kwam de laatste, belangrijkste wee. Lenita's gezicht verwrong van de pijn, ze boorde haar vingers in de arm van haar man. Kort daarop was een geluid te horen als van een plons en het pasgeboren kind gleed naar buiten, ogenschijnlijk zonder enige moeite.

Carmen kon de baby maar net opvangen.

- Wat een mooi jongetje, mamma en pappa, zei Carmen en legde het pasgeboren kind op de buik van de vrouw. En wat heeft hij naar jullie verlangd. Alsjeblieft, gefeliciteerd, je hebt het heel goed gedaan hoor. Het is een flinke baby, ik denk dat hij op z'n minst vier kilo weegt.

- God wat was het een zware middag, fluisterde Carmen tegen Cecilia nadat de baby was verzorgd en Lenita op twee plaatsen was gehecht. Je begrijpt gewoon niet hoeveel het soms van iemand vergt... Joh, weet je, ze was zo in paniek voor we haar lachgas gaven, ik dacht niet dat ze...

- Mm, ja, ik weet het, knikte Cecilia.

- Ik heb te lang doorgewerkt, maar nu ga ik ervandoor, zuchtte Carmen. Succes vannacht. Mensen zijn niet wijs, iedereen lijkt precies op dit moment te willen bevallen. Ik zit er helemaal doorheen. Wat een stress, ik kan me gewoon niet ontspannen. En er komt een bevalling van een tweeling aan. Een riskante zwangerschap. Ze is in de 33^e week.

- Natuurlijk.

- Maar onze Gun werkt! En een paar vrolijke invallers. Je krijgt vast een wereldnacht, lachte Carmen een beetje sarcastisch.

- Ja, dankjewel, lachte Cecilia terug. Ga nu maar naar huis om te slapen.

In maart was het tijd voor de lentebaby's. Het zou een hectische nacht worden op de afdeling.

5

De vrolijke invallers hadden echt goed werk verricht, dacht Cecilia toen ze thuiskwam. Ze hadden zij aan zij hun best gedaan, als een hecht team.

Ze deed de voordeur open en de gewoonlijke rommel kwam haar tegemoet.

Schoenen stonden door elkaar. Een schilderij was scheef komen te hangen en er lag een verfrommelde handdoek op de mat. Ze pakte hem op. Hij rook niet zo lekker. Waarschijnlijk kwam hij uit de gymtas van een van de jongens. Die moest worden gewassen. Ze zou wel een was in de machine stoppen voordat ze naar bed ging. Dat deed ze altijd na een nachtdienst. Schoonmaken, opruimen, vuile dingen met een doekje afnemen. Speelgoed opruimen. Een was draaien. Misschien zou ze even achter de computer gaan zitten, een stukje aan haar blog schrijven. Natuurlijk was ze een blog begonnen, een jaar geleden al, nadat Gunilla van haar werk haar had geïnspireerd en het was een mooie vlucht uit het dagelijks leven. John wist er niets van. Het was haar enige geheim, haar beschermde ruimte, een plekje waar ze rustig alleen met haar gedachten en overpeinzingen mocht zijn, een klein stukje van het universum waar ze kon proberen hardop te zeggen wat ze eigenlijk niet eens durfde te denken.

Soms was er reden om je af te vragen wie je was geworden. Ze was 35. Haar grijsgroene ogen bleven even in de spiegel in de hal hangen. Ze deed haar haar goed, de blonde highlights waren bijna helemaal uitgegroeid. De huid rond haar ogen zag er een beetje vermoeid uit, de rimpeltjes waren wat dieper geworden. Ze glimlachte. Er was nog steeds niets mis met haar tanden. Haar glimlach. Die vond John altijd zo leuk. Wild, hij vond dat ze er wild uitzag. Hm, ze voelde zich nu even niet zo wild, na een nacht werken. Tien, bijna elf uur had ze hard gewerkt. Ze had drie kinderen geboren zien worden die nacht, twee meisjes en een jongen.

Ze bleef nauwkeurig kijken. Dochter, zus, moeder ... Cecilia Lund, getrouwd. Dat was ook een wondertje. Ze was getrouwd met John Svantesson. Wat had hij gelachen over haar achternaam! "John Lund, dat klinkt als John Blund, Klaas Vaak", had hij schertsend geroepen toen hij over hun bruiloft had gefantaseerd nadat ze zich een van de eerste keren in het zweet hadden gevreeën. "Ik was altijd van plan om de achternaam van mijn vrouw aan te nemen als ik ging trouwen, want Svantesson is zo volkomen debiel", had hij gezegd met zijn gezicht tegen haar sleutelbeen. "Maar toen wist ik natuurlijk niet dat ik een vrouw zou tegenkomen die Lund heet. Stom, ik kan helemaal niet met je trouwen."

Maar ze trouwden wel. Terwijl William in haar buik schopte zwoeren ze elkaar eeuwige trouw ten overstaan van een dominee in het kleine kerkje van Sommarviken, zij in een jurk die ze samen met haar moeder Christina had uitgekozen en haar haar kunstig opgestoken door de trendy vriendin van haar oudere zus Susanna. John had er mannelijk en mooi uitgezien in een grijs pak, zijn blonde haar naar achteren gekamd. In zijn donkerblauwe ogen waren de verantwoordelijkheden van een volwassen man te zien. Ze had het vreemd gevonden dat ze daar stond, pas 23 jaar oud, en zou gaan trouwen met een jongen met wie ze nog geen jaar samen was.

Hij was gekomen om foto's te maken voor een lokale krant die een reportage maakte over de verpleegstersopleiding en zij was het object dat hij het liefst wilde vastleggen; een kakelverse leerling. Cecilia Lund. Tweeëntwintig jaar oud en vol dromen en ideeën. Ze leerde net canules zetten en bloeddruk meten, ze stampte de anatomie en alle kronkels van het menselijk lichaam in haar hoofd. Ze wilde iets goeds doen voor de mensheid, misschien in een arm Afrikaans land werken om daar vrouwen te helpen een beter bestaan op te bouwen of de basis leggen voor een geboortekliniek ergens op het platteland en informatie over betere hygiëne en de gevaren van vrouwenbesnijdenis verspreiden.

"Je bent altijd al zo'n idealistisch zieltje geweest", had Christina tegen haar middelste dochter gezegd en ze had zich afgevraagd van wie ze dat pathos had. Van haar, de redactrice, had ze het in ieder geval niet! Dat Susanna, haar oudste dochter, niet veel interesse had in een carrière was geen verrassing geweest. Suss was een dromer en de enige droom die ze had was trouwen met iemand van betere huize, een ambitie die ze gerealiseerd had. Maria, de jongste, was in haar moeders voetsporen getreden en was journalist geworden, dat was ook voorspelbaar. Cissi's belangstelling voor verloskunde kwam natuurlijk van Sonja, haar oma, die zelf in haar jonge jaren als vroedvrouw had gewerkt, maar geen van hen had op haar manier *de wereld willen veranderen*. "Misschien heeft ze dat ook wel van mij", had Bertil, Cecilia's vader, een keer gezegd tijdens een van de zeldzame keren dat ze allemaal op haar verjaardag waren. "Wij hadden ook verloskundigen in de familie." Toen had Christina een heel glas wijn achterover geslagen en hard gelachen. "Verloskundigen? Wanneer in Godsnaam, Bertil? In de tijd van Gustav Vasa?" "Je snapt er niets van", had Bertil beledigd gezegd. "En hou nou verdomme op met drinken. Je bent pathetisch."

Het duurde verschrikkelijk lang om die foto's te schieten, vond Cecilia. Toen John haar de volgende dag had opgebeld om nog een extra foto van haar te maken als ze in haar studentenkamer zat te lezen, was ze een beetje achterdochtig geworden, maar ze had hem toch laten komen. Juist die foto's waren nooit gepubliceerd, ondanks dat hij haar keer op keer uit alle denkbare hoeken had gefotografeerd. Daarna bleef hij nog lang in haar kamer hangen en hielden ze niet op met praten. Toen het nacht werd hield hij haar in zijn armen en fluisterde een heleboel ongelooflijke dingen in haar oor en de dag daarop kwam ze in de war en doodmoe op school, maar wel met het gevoel dat er iets groots stond te gebeuren.

Het waren niet alleen zijn ogen. Maar ook zijn haar en hoe het over zijn voorhoofd viel en zijn brede glimlach. En zijn handen. Zijn handen die nooit stillagen maar die hij keer op keer in de lucht stak om iets te beschrijven. Hij praatte luid, hij was aanwezig en hij nam veel ruimte in, John Svantesson, maar ze raakte er snel aan gewend en wilde eigenlijk niet meer zonder. Eigenlijk was hij niet de juiste, dat wist ze toen al. Ze wilde in wezen geen man die zich met oppervlakkigheden bezighield, doelloos heen en weer liep en zinloze dingen vastlegde. Diep vanbinnen begreep ze niet hoe hij het volhield om met die camera's om zijn nek rond te zwerven en dan de hele nacht het beeldmateriaal door te nemen. Het werk leek ook zo onzeker. Maar hij was wel goed, dat moest ze toegeven. Het lukte hem om de persoonlijkheid van mensen op zijn foto's vast te leggen en soms kreeg hij het voor elkaar om echt iets extra's uit een situatie te toveren. Hij vond het ook leuk om haar te fotograferen, de vrouw op wie hij verliefd was. Ze wist dat ze niet de eerste was, hij had stapels foto's van verschillende vrouwen in zijn archief, de één nog mooier dan de ander. Sommigen waren naakt, die foto's wilde ze het liefst vergeten, alsof ze niet bestonden. Soms kwam haar jaloezie om de hoek kijken maar daar maakte hij snel een eind aan, hij gooide haar op bed, nam haar gezicht tussen zijn handen en fluisterde "jij bent mooier dan al die vrouwen bij elkaar, van jou hou ik". Ze koos ervoor om hem te geloven en toen hij haar kustte werd haar twijfel weggewist, ze vertrouwde hem en kustte hem terug en het was makkelijk om daar te liggen en zich over te geven, te ontvangen en zich jong en onoverwinnelijk te voelen. En misschien was ze echt zo mooi als hij zei? Ze was wie ze was en hij had haar gekozen en alles was zoals het moest zijn en alles zou goed komen.

Daar hing hij. Niet ver van de trap, die naar de kinderkamer op de bovenste verdieping liep, hing hij, de foto die hij aan het begin van hun relatie van haar had genomen. Op de zwart-wit foto lag ze in bed met het laken een beetje slordig om zich heen gedrapeerd. Ze lachte slaperig, recht in de camera en zag er gelukkig uit. Gelukkig en onwetend, nog niet zwanger. Ze kneep haar ogen een beetje dicht, haar haar was dik en gezond en ze zag er jong uit, jong en onschuldig en vol vertrouwen in de toekomst. De foto werd ingelijst en opgehangen, eerst in haar studentenkamer, toen in hun driekamerwoning die ze van iemand onderhuurden, en vervolgens in hun huis aan *Lindängstorget*. Daar hing hij nu sinds ze daar waren komen wonen en iedere keer als ze er langskwam werd ze eraan herinnerd hoe ze veranderd was.

"Ik vind je te jong", had haar moeder afkeurend gezucht toen Cecilia de bom over haar zwangerschap en huwelijk had laten ontploffen. "Veel te jong! Is het niet al genoeg dat Suss getrouwd is? Kan één van mijn dochters niet gewoon een beetje gek en vrij zijn?"

Natuurlijk had Christina haar wel geïnspireerd, ze was doelbewust en moedig en had een tomeloze energie. Soms werd haar moeder haar wel een beetje te veel maar tegelijkertijd hield ze van haar vermogen om haar collega's in één adem zowel te complimenteren als kritiek te leveren. Christina kon iedereen het gevoel geven dat hij goed bezig was en hem precies daar krijgen waar ze hem wilde hebben. Ze had al snel besloten om altijd voor zichzelf te zorgen, nooit afhankelijk te worden van een man en journalist te worden. "Schrijven is het enige wat ik kan", zei ze altijd. "Schrijven - en dingen voor elkaar krijgen."

Als negentienjarige was Christina de redactie van het tijdschrift *Flärd* binnengestapt en had net zo lang gepraat tot ze de baan als assistent bij de schoonheidsredactie had gekregen. Snel had ze de baan als redactrice overgenomen en voor het jaar voorbij was, was ze verantwoordelijk voor alle inleidingen, beeldteksten en columns in het tijdschrift. Daarvandaan klom ze omhoog tot eerste redacteur. Toen de vijftigjarige hoofdredacteur zich een paar jaar later ziek meldde in verband met een depressie stond Christina klaar om het over te nemen. Ze had ideeën, het tijdschrift moest verjongd worden en

met de instemming van de leiding voerde ze haar plannen door, ondanks dat een aantal oudere medewerkers afkeurend hun hoofd schudden.

Maar de make-over van *Flärd* was een succes, de oplage ging omhoog en Christina maakte naam in de tijdschriftenbranche. Hoewel haar privéleven niet echt vlekkeloos verliep, leek ze wel te slagen in bijna alles wat ze op zakelijk gebied ondernam. Van *Flärd* stapte ze over naar andere noodlijdende tijdschriften, werd zo zoetjes aan hoofdredacteur, eerst van *Hemma Bäst*, toen van *Kvinna i Yrkeslivet* en vervolgens van *Madame* ... en tot slot van haar eigen tijdschrift *Quinna Magasin* dat de basis vormde van de succesvolle tijdschriftenuitgeverij *Quinna Publishing*, waar Christina vanzelfsprekend de hoogste baas was. Cecilia kon zich haar van vroeger herinneren als piekfijn gekleed, altijd op het punt om weg te gaan, met duizend nieuwe ideeën en projecten, telefoons die altijd gingen en een huis dat vol zat met medewerkers, stylisten, assistenten en journalisten ... Cecilia en haar zussen Susanna en Maria hadden vaak voor hun moeder moeten klaarstaan, soms in klederdracht of in rode gebreide jurken voor een of andere kerstspecial, ze hadden moeten poseren op foto's bij artikelen over rivaliteit tussen broers en zussen, tienerruzies en scheidingen ... Ook in hun leven werd de scheiding een feit. Bertil, de vader van de meisjes, kwam steeds minder vaak thuis en uiteindelijk kwam de waarheid boven tafel. Hij zou helemaal niet meer thuiskomen.

Ze kon zich die tijd herinneren als slopend en vol onzekerheid. Christina was 's avonds onrustig, moe na een hectische werkdag, maar te gestrest om te kunnen ontspannen. Bertil was nooit thuis. Christina schonk wijn in een kristallen glas – ze vertelde er altijd nauwkeurig bij dat het bij één glas bleef – en ging op de bank zitten. Ze had haar drie meiden graag allemaal bij zich gehad, maar Susanna was al zeventien en had er absoluut geen zin in om de tranen van haar moeder te drogen. Cecilia, twaalf jaar oud, en Maria, tien, voelden zich ongemakkelijk in het onvoorspelbare gezelschap van hun moeder maar omdat ze zich zorgen maakten om haar, dwongen ze zichzelf toch te luisteren naar Christina's verhalen over haar werk, de intriges op de redactie en natuurlijk het leven in het algemeen. Wat een geluk dat Sonja, hun oma, zo vaak op bezoek kon komen. Als Sonja zich in de deuropening vertoonde, met haar lange haar opgestoken en in een jurk die zachtjes heen en weer bewoog, konden Cecilia en Maria naar hun kamers. Sonja pakte het glas wijn altijd resoluut van Christina af. Vervolgens maakte ze een kop thee en gaf Christina een paar druppels Valeriaan. Daarna zaten ze lang te praten, met zachte stemmen, en Christina zat soms te snikken. Als Sonja ten slotte wegging, was Christina weer bij haar positieven gekomen. Dan ging ze naar Cecilia en Maria die zelf al naar bed waren gegaan, kuste ze welterusten en fluisterde dat alles goed zou komen. In haar adem was slechts een beetje wijn te ruiken. Ze rook voornamelijk naar Chanel No 5, het parfum van Sonja.

Nee, dat zou in Cecilia's eigen leven nooit gebeuren, had Cecilia als kind al besloten. Ze zou haar gezin – als ze dat kreeg – bij elkaar houden. Scheiden was zo laf! Het duurde een aantal jaren voor ze het Bertil kon vergeven. Dat hij snel een nieuw gezin stichtte, maakte het er niet beter op.

Oma Sonja had niet alleen voor Christina gezorgd. Ze was ook de vertrouwenspersoon van Cecilia geworden. Wat had ze zonder Sonja moeten beginnen? Terwijl haar moeder gestrest in het rond rende, bracht Sonja regelmaat en continuïteit. Ze was een geruststellende verschijning en slaagde erin hun bestaan stabiel en normaal te laten lijken. Sonja leek altijd tijd te hebben om te luisteren, te koken en te praten. Om Cecilia te *zien*. Nu was ze inmiddels 85 en haar eens zo slanke figuur was overal uitgedijd, haar haar was niet meer zo dik en goedverzorgd maar haar jurken waren nog steeds hetzelfde, net zoals haar schoenen, jassen en hoeden ... Ze was nog steeds de enige persoon die Cecilia een echt veilig gevoel kon geven. Lieve oma! Cecilia kon zich een leven zonder haar niet voorstellen. Des te meer omdat ze Cecilia nog steeds steunde als haar leven in een chaos veranderde.

Wat een gedachtes. Ze probeerde niet te somberen toen ze in haar stille lege huis stond. Hoe was haar eigen leven gelopen? We zijn eigenlijk net als ieder ander, dacht ze vaak. Zijn er eigenlijk wel gelukkige huwelijken? Geluk is voor tieners, alleen in Hollywoodfilms zijn mensen echt gelukkig. Maar alles bij elkaar zijn we best gelukkig, als je het van een afstandje bekijkt, we vechten niet en we schreeuwen niet naar elkaar. We knuffelen best vaak en we lachen. Goed, we zeuren ook heel wat af, we verschillen van mening over dingen, maar wie niet? Zo is het leven nu eenmaal. En als ik een zacht ei had willen hebben had ik niet voor John moeten kiezen, of wel soms?

Ze had kunnen weten dat, na hun eerste heftige ruzie, lang geleden, hun relatie niet ongecompliceerd zou zijn. John was een man die gelijk wilde hebben. Het probleem was dat zij dat ook wilde. Ze had geen zin om zich gewonnen te geven!

De sokken pasten nooit bij elkaar. William had donkerblauwe en Marcus grijze. De meisjes hadden gele en rode. En dan die van John. Zwart, groot en lelijk. Ze voelde de irritatie stijgen terwijl ze in de wasmand naar de sokken van haar man zocht. Hij kon toch net zo goed zelf wassen. Maar ze stopte alle bonte was, inclusief de stinkende handdoek met het patroontje die ze eerder had gevonden, in de wasmachine. Het waspoeder was bijna op. Ze schreef het op het boodschappenlijstje in haar hoofd. Wasmiddel. Ze zou John wel even sms'en of hij het kon kopen.

De bloemen hingen slap in hun witte potten. De stapels papier op de keukentafel werden steeds hoger. Niet-betaalde rekeningen, oude kranten. Er zaten gele briefjes op de koelkast. Vergeet dit niet, vergeet dat niet. De roosters van de kinderen. William had vanmiddag voetbal. Daar zou hij wel met zijn vriendjes uit de klas naartoe gaan. En John zou de kinderen van de crèche halen.

Haar gedachten tolden rond.

Het bed in de slaapkamer was niet opgemaakt. Ze deed haar broek uit en liet hem op de grond vallen. Toen kroop ze tussen de lakens en legde haar hoofd op het kussen. Het laatste wat ze voor zich zag was het meisje dat om 04.35 uur was geboren. Haar grote donkere ogen waarmee ze direct al verbaasd om zich heen had gekeken.

Zolang er kinderen worden geboren is er hoop, dacht Cecilia voordat ze in slaap viel.